

MONETĀRAIS BIĻETENS 2007

6

Jūnijā Latvijas tautsaimniecībā sāka iezīmēties atsevišķas makroekonomisko risku samazināšanās tendences, tomēr joprojām bija vērojamas augstā iekšzemes pieprasījuma noteiktās pārkaršanas pazīmes. Nekustamā īpašuma tirgus stabilizāciju galvenokārt veicināja stingrāka banku kredīšanas politika, kas palēnināja kredītu atlikuma gada pieauguma tempu. Mazumtirdzniecības apgrozījums maijā palielinājās par 25.9% (straujāk nekā aprīlī), tomēr kopš 2007. gada sākuma kopumā vērojama mazumtirdzniecības apgrozījuma pieauguma tempa palēnināšanās. Ārējās tirdzniecības dati liecina par pakāpenisku preču importa kāpuma mazināšanos un straujāku preču eksporta pieaugumu. Rūpniecības produkcijas izlaides apjoma kāpums joprojām bija neliels (majā – 3.4%). Pieaugumu nodrošināja izaugsme enerģētikā un ieguves rūpniecībā (kāpums apstrādes rūpniecībā – tikai 0.1%).

Inflācijas rādītāji jūnijā joprojām bija augsti, liecinot par nepieciešamību turpināt īstenot valdības pretinflācijas politiku. Jūnijā patēriņa cenas pieauga par 0.9% un pēdējo 12 mēnešu vidējā gada inflācija (saskaņotais patēriņa cenu indekss) sasniedza 7.2%. Inflāciju jūnijā visvairāk ietekmēja pārtikas cenas – augļu un dārzeņu un kartupeļu cenu kāpums bija attiecīgi 13.0% un 6.0%. Turpināja palielināties gaļas, alus un tabakas izstrādājumu cenas. Ievērojami (par 20.6%) pieauga maksa par autostāvvietām. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada jūniju patēriņa cenas palielinājās par 8.8%. Gada pamatinflācijas pieaugums bija mazāks (0.2 procentu punkti; līdz 8.1%).

Jūnijā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu par dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms un Latvijas ostu kravu apgrozījums palielinājās attiecīgi par 6.1% un 11.8%.

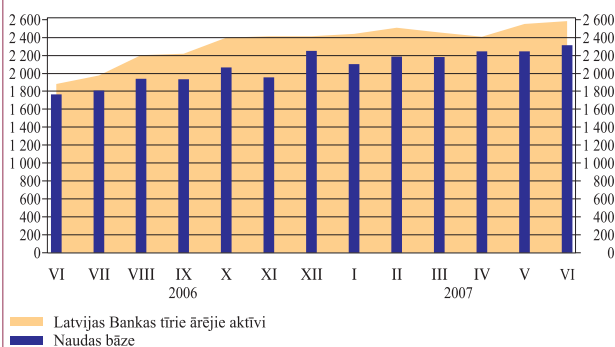
Valsts konsolidētajā kopbudžetā jūnijā bija 21.4 milj. latu finansiālais deficīts, bet tā finansiālais pārpalikums 2007. gada pirmajos sešos mēnešos saruka līdz 253.6 milj. latu (2006. gada pirmajos sešos mēnešos – 207.2 milj. latu). Finansiālais deficīts veidojās gan valsts pamatbudžetā, gan pašvaldību konsolidētajā budžetā.

Centrālās valdības un pašvaldību kopējais parāds (jūnija beigās – 1 104.2 milj. latu) mēneša laikā palielinājās par 11.4 milj. latu, jo pašvaldības papildus aizņēmas 14.6 milj. latu. Jūnijā Finanšu ministrija apstiprināja grozījumus valsts aizņemšanās plānos, tuvākajā laikā samazinot aizņemšanos iekšējā tirgū un organizējot jaunu eiroobligāciju emisiju 2007. gada rudenī.

Plašās naudas M3 pieaugums jūnijā (246.6 milj. latu) bija lielāks nekā iepriekšējā mēnesī. M3 gada kāpuma temps palielinājās līdz 35.7% (majā – 35.4%). Pārējo galveno monetāro rādītāju gada kāpuma temps samazinājās. Rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām izsniegto kredītu atlikums salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi pieauga par 369.7 milj. latu, gada kāpuma tempam samazinoties par 0.4 procentu punktiem (līdz 56.2%). Savukārt banku piesaistīto noguldījumu atlikums jūnijā palielinājās par 178.6 milj. latu, gada pieauguma tempam sarūkot par 0.6 procentu punktiem (līdz 35.6%). Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs) palielinājās par 16.3 milj. latu, tās gada kāpuma tempam samazinoties par 2.5 procentu punktiem (līdz 13.0%).

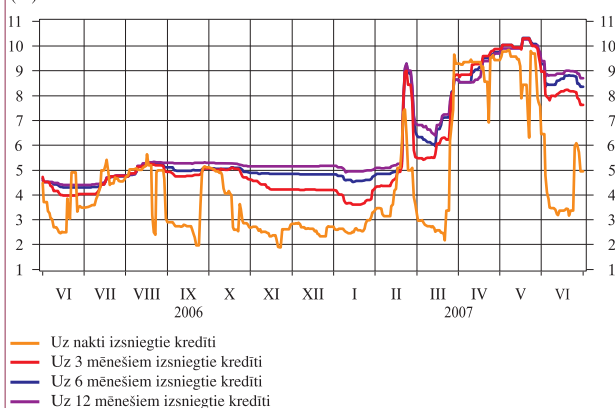
Rezidentu finanšu iestādēm un nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikums pieauga par 206.1 milj. latu, bet māsaimniecībām – par 163.6 milj. latu. Tomēr finanšu iestādēm un nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikuma gada kāpums

EMITĒTĀS NACIONĀLĀS VALŪTAS SEGUMS
(perioda beigās; milj. latu)

RIGIBOR

(%)

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

	2007	
	V	VI
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	3.4	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	0.6	0.9
Pēdējo 12 mēnešu vidējā gada inflācija (saskaņotais patēriņa cenu indekss; %)	7.0	7.2
Gada (%)	8.2	8.8
Patēriņa cenu gada pamatinflācija ¹ (%)	7.9	8.1
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	62 833	62 287
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	5.9	5.8
Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālā bilance (milj. latu)	275.0	253.6
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	350.1	*
Imports	662.8	*
Bilance	-312.7	*

¹ Avots: Latvijas Bankas dati.

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes un Finanšu ministrijas dati.

tempis nedaudz pieauga (līdz 47.0%), bet mājāsaimniecībām – turpināja samazināties (līdz 68.7%). Par mērenāku nekustamā īpašuma iegādes kreditēšanu jūnijā liecina tas, ka mājokļa iegādei izsniegto kredītu atlikuma pieauguma temps samazinājās par 3.9 procentu punktiem (līdz 81.0%). Kredītu atlikuma kāpumu joprojām noteica hipotēku kredīta atlikuma palielināšanās, tomēr jūnijā straujāks bija industriālā kredīta atlikuma pieauguma temps. Salīdzinājumā ar maiju industriālā kredīta un komerc kredīta atlikuma gada kāpuma temps palielinājās (attiecīgi līdz 41.9% un 36.1%), bet hipotēku kredīta atlikuma gada kāpuma temps samazinājās (līdz 70.7%). Turpinājās straujš latos izsniegto kredītu atlikuma sarukums (par 130.9 milj. latu). Tādējādi latos izsniegto kredītu atlikuma gada pieauguma temps samazinājās līdz 3.5%, un šo kredītu atlikums veido tikai 18.1% no visa kredītu atlikuma.

Būtiski palielinājās gan no finanšu iestādēm un nefinanšu sabiedrībām, gan no mājāsaimniecībām piesaistīto noguldījumu atlikums. Latos piesaistīto noguldījumu atlikums palielinājies mazāk nekā eiro veikto noguldījumu atlikums (kāpums – attiecīgi 64.4 milj. latu un 100.6 milj. latu).

Resursus nodrošināja rezidentu noguldījumu atlikuma pieaugums, kā arī ārējais finansējums, kurā dominēja nerezidentu nebanku noguldījumu atlikuma pieaugums. MFI (izņemot Latvijas Banku) tīro ārējo aktīvu negatīvais rādītājs pieauga par 195.6 milj. latu.

Jūnijā Latvijas banku likviditāte saglabājās augsta. Latu pieprasījumu bankas apmierināja, pārdodot ārvalstu valūtu centrālajai bankai, un Latvijas Banka neto nopirka eiro 182.0 milj. latu vērtībā. Vienlaikus būtiski samazinājās valūtas mijmaiņas darījumu atlikums un Latvijas Bankas tirī ārējie aktīvi palielinājās tikai par 28.3 milj. latu. Emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tirājiem ārējiem aktīviem mēneša beigās bija 111.7%. Naudas piedāvājumu palielināja arī valdības noguldījuma atlikuma Latvijas Bankā sarukums par 61.5 milj. latu. Sezonālu faktoru ietekmē skaidrā nauda apgrozībā palielinājās par 22.0 milj. latu, tomēr tās gada pieauguma temps turpināja sarukt (līdz 13.8%; zemākais rādītājs kopš 2005. gada pavasara). Naudas bāze M0 jūnija beigās bija par 66.8 milj. latu lielāka nekā maija beigās.

Stabilā likviditātes situācija noteica tālāku RIGIBOR samazināšanos. Jūnijā RIGIBOR uz nakti izsniegtajiem kredītiem samazinājās par 262 bāzes punktiem (līdz 4.95%), bet kredītiem ar 3 un 6 mēnešu termiņu – attiecīgi par 167 un 130 bāzes punktiem (līdz 7.63% un 8.35%). Mājāsaimniecībām latos izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme turpināja paaugstināties (līdz 15.4%), lai gan mājāsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme saruka par 0.5 procentu punktiem (līdz 9.1%). Nedaudz pieauga arī mājāsaimniecībām ārvalstu valūtā izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme (līdz 6.2%; t.sk. mājokļa iegādei izsniegtajiem kredītiem – līdz 5.9%). Savukārt nefinanšu sabiedrībām latos izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme samazinājās, bet ārvalstu valūtā izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme pieauga tikai par 0.1 procentu punktu (līdz 6.4%). Samazinājās nefinanšu sabiedrību un mājāsaimniecību latos veikto termiņnoguldījumu vidējā svērtā procentu likme (attiecīgi par 1.5 un 0.6 procentu punktiem; līdz 5.5% un 5.4%). Savukārt ārvalstu valūtā veikto termiņnoguldījumu vidējā svērtā procentu likme pieauga par 0.2 procentu punktiem (attiecīgi līdz 3.9% un 4.0%).

Jūnijā Latvijas Bankas noteiktais ASV dolāra un Japānas jenas kurss attiecībā pret latu samazinājās (attiecīgi par 0.2% un 1.2%), bet Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss palielinājās (par 0.8%).

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI (perioda beigās; milj. latu)

	2007	
	V	VI
MFI¹		
M3	5 900.0	6 146.6
<i>Repo</i> darījumi	0	0
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	45.6	59.6
Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	33.2	51.8
M2	5 821.2	6 035.3
Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	1 566.2	1 642.5
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	175.9	178.5
M1	4 079.1	4 214.3
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs)	932.3	948.6
Noguldījumi uz nakti	3 146.7	3 265.7
Tīrie ārējie aktīvi	-3 508.2	-3 675.5
Kredīti rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām	11 384.9	11 754.6
Kredīts valdībai	317.6	325.6
Centrālās valdības noguldījumi	271.7	210.4
Ilgāka termiņa finanšu saistības	2 060.5	2 104.2
Latvijas Banka		
M0	2 245.0	2 311.8
Skaidrā nauda apgrozībā	1 034.1	1 056.1
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	1 210.8	1 255.7
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	0	0
Tīrie ārējie aktīvi	2 554.0	2 582.3
Tīrie iekšējie aktīvi	-309.0	-270.5
Kredīti	-224.5	-186.0
MFI	23.0	0
Valdībai (neto)	-247.5	-186.0
Pārējie aktīvi (neto)	-84.6	-84.6
Ārējās rezerves (perioda beigās; milj. ASV dolāru)	4 874.80	4 928.46
Zelts	163.37	160.32
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.16	0.16
Rezerves pozīcija SVF	0.08	0.08
Ārvalstu konvertējamās valūtas	4 711.19	4 767.90

¹ Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas metodoloģiju.

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	2007	
	V	VI
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	7.6	3.6
Rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes		
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti latos)	10.1	9.8
Kredīti mājsaimniecībām (izsniegti latos)	14.9	15.4
t.sk. mājokļa iegādei	9.6	9.1
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	6.3	6.4
Kredīti mājsaimniecībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	6.0	6.2
t.sk. mājokļa iegādei	5.8	5.9
No rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti latos)	7.0	5.5
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	2.0	1.7
Mājsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti latos)	6.0	5.4
Mājsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.7	0.6
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	3.7	3.9
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.6	1.9
Mājsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	3.8	4.0
Mājsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.6	1.6
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	6.0	6.0
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5230	0.5220
Ls pret GBP	1.0360	1.0440
Ls pret 100 JPY	0.4300	0.4250
Ls pret EUR	0.7028	0.7028

MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE (perioda beigās; milj. latu)

	2007	
	V	VI
MFI rezerves	1 312.6	1 363.1
Nacionālā valūta kasēs	101.8	107.5
Noguldījumi Latvijas Bankā	1 210.8	1 255.6
Ārzemju aktīvi	3 986.9	4 148.0
Ārvalstu valūta kasēs	55.1	60.8
Prasības pret MFI	2 290.1	2 371.7
Prasības pret ne-MFI	1 583.2	1 655.7
Pārējie aktīvi	58.5	59.8
Prasības pret centrālo valdību	239.3	245.5
Prasības pret vietējo valdību	78.3	80.1
Prasības pret valsts nefinanšu sabiedrībām	123.3	170.6
Prasības pret finanšu iestādēm un privātajām nefinanšu sabiedrībām	6 099.5	6 260.2
Prasības pret mājsaimniecībām	5 218.6	5 382.2
Neklasificētie aktīvi	830.7	970.3
Pamatlīdzekļi	139.5	144.5
Nauda ceļā	22.4	27.7
Pārējie aktīvi	125.1	128.7
Prasības pret rezidentu MFI (t.sk. ieguldījumi)	543.7	669.3
Aktīvi pavisam	17 889.2	18 619.9
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>548.3</i>	<i>521.2</i>
Noguldījumi uz nakti latos	1 690.2	1 772.0
Valsts nefinanšu sabiedrību	107.8	105.6
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	669.1	714.2
Mājsaimniecību	913.3	952.1
Termiņnoguldījumi un noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu latos	988.6	971.3
Valsts nefinanšu sabiedrību	165.8	173.8
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	236.6	217.4
Mājsaimniecību	586.2	580.0
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	2 133.4	2 247.6
Valsts nefinanšu sabiedrību	25.2	26.2
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	608.9	665.0
Mājsaimniecību	1 499.3	1 556.3
Centrālās valdības noguldījumi	24.2	24.4
Vietējās valdības noguldījumi	243.7	266.0
Tranzītfondi	4.2	4.2
Ārzemju pasīvi	10 049.1	10 405.8
Saistības pret MFI	6 574.4	6 721.9
Saistības pret ne-MFI	3 148.8	3 378.5
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	325.9	305.4
Saistības pret Latvijas Banku	23.0	0
Emitētie parāda vērtspapīri	338.8	357.6
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	45.6	59.6
Kapitāls un rezerves	1 471.8	1 512.2
Rezidentu	772.6	808.3
Nerezidentu	699.2	703.8
Uzkrājumi parādiem un saistībām	97.7	100.9
Neklasificētie pasīvi	778.9	898.4
Nauda ceļā	166.3	165.0
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	125.1	125.4
Saistības pret rezidentu MFI	487.5	608.0
Pasīvi pavisam	17 889.2	18 619.9
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>548.3</i>	<i>521.2</i>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (<http://www.bank.lv>).